

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК: 636.7/.8.09:616.314:619

БОЧКАРЬОВА А.М., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ЄМЕЛЬЯНЕНКО О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗУБНОГО КАМЕНЮ У СОБАК

Зубний камінь – поширена проблема у собак, що призводить до захворювань ротової порожнини. У тезах висвітлено порівняння ефективності сучасних методів профілактики зубного каменю.

Ключові слова: зубний камінь, собаки, профілактика, ефективність.

Зубний камінь – це кальцифікований зубний наліт, що складається переважно із мінеральних солей фосфату кальцію, який відкладається між та всередині залишків раніше життєздатних мікроорганізмів [1]. Це суттєва проблема, яка може призвести до таких захворювань ротової порожнини, як пародонтит, гінгівіт та втрата зубів. Було підраховано, що на даний час понад 70% собак, обстежених в умовах ветеринарних клінік, мають стоматологічні захворювання [2]. Серед них у 20% випадків було виявлено ознаки карієсу та/або гінгівіту у собак різного віку, тоді як пародонтит зустрічався у 82% собак у віці від 6 до 8 років і у 96% собак у віці від 12 до 14 років [3].

Метою нашої роботи було перевірити ефективність трьох різних методів профілактики зубного каменю. Матеріалом дослідження слугували 9 собак різних порід та вікових груп, яким попередньо була проведена ультразвукова чистка зубів, щоб виключити вплив наявного зубного каменю на результати дослідження.

Для проведення експерименту собак випадковим чином розподілили на 3 групи, по 3 собаки в кожній, та протягом 8 тижнів застосовували різні засоби для профілактики. Тваринам контрольної групи власники проводили щоденне чищення зубів за попередньо оговореною технікою з використанням спеціальної зубної пасти для собак. Даний метод був обраний за контрольний, оскільки вважається «золотим стандартом» у профілактиці зубного каменю [4].

Дослідній групі №1 щоденно після останнього годування обробляли зуби гелем «Orozyme», відповідно до інструкції. Ми обрали саме цей гель, оскільки він містить ферменти лізоцим і лактоферин, дієвість яких є науково обґрунтованою [5,6].

Дослідна група №2 щоденно отримувала до раціону одну порцію дентальних ласощів "Brit Dental Stick Teeth&Gums", які завдяки своїй абразивній текстурі сприяють механічному очищенню зубів, а також містять гексаметафосфат натрію, який запобігає відкладанню кальцію на зубах та подальшому утворенню зубного каменю [7].

Результати порівняння ефективності різних методів профілактики наведені у таблиці 1. Згідно з результатами дослідження, продемонструвало мінімальні показники утворення зубного нальоту (ІЗН 1) та каменю (ІЗК 0). Гель "Orozyme" показав середню ефективність, а дентальні ласощі – найменшу, при цьому маючи найвищу вартість.

Таблиця 1 – Порівняння ефективності різних методів профілактики зубного каменю

Критерій	Контрольна група	Дослідна група №1	Дослідна група №2
Індекс зубного нальоту	1	2	2
Індекс зубного каменю	0	0	1
Середня вартість, грн/тиждень	70	114	199

Складність виконання	Середня	Низька	Низька
Комфорт для тварини	Потребує привчання, може викликати стрес	Не викликає стрес	Не викликає стрес

Отже, для профілактики утворення зубного каменю у собак найбільш ефективним методом є щоденне чищення зубів. Якщо ж це неможливо, то використання гелю також може бути гарною альтернативою. Застосування дентальних ласощів як основного методу профілактики не рекомендується, але може використовуватися як додатковий засіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. White D. J. Dental calculus: recent insights into occurrence, formation, prevention, removal and oral health effects of supragingival and subgingival deposits. *European Journal of Oral Sciences*. 1997. Т. 105, № 5. С. 508–522. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1600-0722.1997.tb00238.x>
2. Voloboieva U. I., Bilyi D. D. Clinical rationale of diagnostic approaches in the dental examination of dogs. *Theoretical and Applied Veterinary Medicine*. 2024. Т. 12, № 2. С. 24–30. URL: <https://doi.org/10.32819/2024.12009>
3. Larsen J. Oral products and dental disease. *Compend Contin Educ Vet*. 2010 Sep;32(9):E4. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20960410/>
4. Harvey C., Serfilippi L., Barnvos D. Effect of Frequency of Brushing Teeth on Plaque and Calculus Accumulation, and Gingivitis in Dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*. 2015. Т. 32, № 1. С. 16–21. URL: <https://doi.org/10.1177/089875641503200102>
5. Enzymes in therapy of biofilm-related oral diseases / M. Pleszczyńska та ін. *Biotechnology and Applied Biochemistry*. 2016. Т. 64, № 3. С. 337–346. URL: <https://doi.org/10.1002/bab.14908>
6. Antimicrobial Activity and Synergism of Lactoferrin and Lysozyme Against Cariogenic Microorganisms / F. B. d. Andrade та ін. *Brazilian Dental Journal*. 2014. Т. 25, № 2. С. 165–169. URL: <https://doi.org/10.1590/0103-6440201302257>
7. Stookey G. K., Warrick J. M., Miller L. L. Effect of sodium hexametaphosphate on dental calculus formation in dogs. *American Journal of Veterinary Research*. 1995. Т. 56, № 7. С. 913–918. URL: <https://doi.org/10.2460/ajvr.1995.56.07.913>

УДК: 636.2.09:004.8:616.1/4

ПЛОХА С.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.Ю.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ

У статті повідомляється про застосування штучного інтелекту в молочному скотарстві. Розглянуті питання інтелектуальних алгоритмів для оптимізації утримання великої рогатої худоби, ранньої діагностики захворювань та підтримки здоров'я стада.

Ключові слова: штучний інтелект, молочне скотарство, велика рогата худоба, діагностика, корови.

У нашому сьогоденні штучний інтелект (ШІ) широко та швидко розповсюджується в усі сфери та напрямки діяльності нашого життя. Молочне скотарство не стало виключенням. ШІ почав відігравати значну роль підвищенні продуктивності, зниженні витрат і покращенні умов утримання худоби. Завдяки інтелектуальним алгоритмам сучасне молочне господарство досягає нових рівнів ефективності [1].

Завдяки поєднанню алгоритмів машинного навчання, сенсорних систем і роботизованих пристроїв, фермери отримують можливість ухвалювати точні, обґрунтовані рішення на основі великих обсягів даних.

Метою роботи було розглянути основні напрями використання ШІ у молочному скотарстві, а саме: виявлення кулягості, моніторинг годівлі, автоматична оцінка вгодованості та оптимізація осіменіння. Також було розглянуто застосування вушного датчику «CowManager».